

moelijk. Doch niets is te veel, als het dient om Gods Woord beter te doen verstaan.

Uitkomen voor den Heere.

Op mijn veertiende jaar, zoo verhaalt een godvreezende dame, moesten mijne ouders een groote reis maken, waarbij het onmogelijk was mij mee te nemen.

Ik zou dus voor een tijd naar een kostschool gaan, wat mij, toen ik er voor 't eerst van hoorde, groot genoeg deed, want ik verbeeldde mij, dat een meisje hetwelk naar de kostschool ging daardoor aanstands hooger kwam te staan dan die thuis bleven en zij al min of meer een dame werd. Doch zie, toen de tijd gekomen was om vaarwel aan allen te zeggen, werd ik zoo bedroefd als een klein kind. Toen ik echter het groot gebouw beschouwde, dat er zoo prachtig uitzag, begon mijn gevoel van trotscheid weder op te komen, en ik gevoelde mij werkelijk iemand van betekenis.

Er waren twee meisjes met mij in de kamer die ik kreeg. Nettie, die zestien jaar oud was, een meisje, met wie ik ineens ingenomen werd, en Ida, die twee maanden jonger was. Wij leerden elkander zeer spoedig kennen, en werden ook zeer goede vrienden. Ik had gemeend recht te krijgen te zullen zijn dien eersten avond, en te toonen dat ik naar huis verlangde: — doch neen — alles was gauw vergeten. Toen het klokje geluid werd, ons te kennen gevende, dat wij naar bed moesten gaan, ontkleedde Nettie zich zeer spoedig en ging ter rust.

Ik begon te twifelen wat te doen, zag op mijn Bijbel en sprak tot mijzelf: »Ik moet nog lezen, maar Nettie heeft niet gelezen.»

Nu kwam de gedachte in mij op: »Tehuis zijn er die lezen en bidden; ik kan toch niet mij zoo gedragen als wou ik schijnen beter te zijn dan mijn vrienden.»

Doch weer klom het: »Ja, maar moeder heeft mij doen beloven, dat ik toch nimmer zal vergeten te lezen en te bidden.»

Nu dacht ik: »Ik kan in het geheim lezen en bidden; hoe kan ik bidden en mijn Bijbel lezen wanneer er twee toeschouwers zijn? Mijn binnenkamer moet mijn eigen hart zijn.»

Maar, dacht ik weer, als ik zoo misschien op zorgeloze wijze begin te bidden dan zal ik wellicht ophouden te bidden. Ik moet voor mijn God nederknielen. Ach! maar waarom moet ik juist knielen? Ik kan even zoo goed bidden als ik in mijn bed lig; en als ik dat doe, zullen die twee meisjes toch niet al den tijd naar mij kijken?»

En zie, ik luisterde werkelijk naar de stem van den verleider, en ging naar bed, doch met een ongelukkig, rusteloos gevoel. Just toen nam Ida haar Bijbel, en begon te lezen. Ik dacht dat zij nu mijn Bijbel ook, en op eens had ik een veel lichter gevoel. »Was mij alsof er een groot gewicht van mijn hart was afgewen. Toen ik mijn Bijbel nam wilde ik wel tevens God om vergiffenis vragen. Terwijl ik nog aan het lezen was, ging Ida in een hoekje van de kamer, knielde neer en bad. Doch zie! zoodra zij opstond zei Nettie:

»Ik zou wel willen weten of gij ook iederen avond uw Bijbel leest en een gebed doet.»

»Ja, herman Ida, ik verzuim dat nimmer.»

»O! zei Nettie, ik doe dat nooit.»

»Ik zoude mij schamen zulks niet te doen» zei Ida.

Nu was er niet de minste hoogmoed of trotscheid in dat gezegde. Het was enkel een kalm, bedaard, doch tevens beslist antwoord. Nadat ik ook gebeden had, ging ik in hetzelfde bed met Ida ter rust.

Zij viel zeer schielijk in slaap, doch nimmer kon zij hebben geloofd tot welken grooten zegen zij mij dien avond geweest was. En niet alleen was zij een zegen voor mij, maar eenige jaren later hoorde ik dat Nettie, die niet uit een Christelijk huis was gekomen, een kind des Heeren was geworden. Haar eerste indrukken, zei zij, had zij ontvangen dienzelfden avond dat Ida zoo beslist was in haar dienen van den Heere.

Ach! maar hoe gevoelde ik — vol beschaamdheid dat ik beschaamd was geweest mijn Heiland te erkennen. Kinderen, schaaft u toch nooit voor Jezus uit te komen. Gij weet niet welk een zegen gij voor anderen kunt zijn, en de Heere Jezus zegt immers in Zijn dierbaar Woord, ja leest het eens. Het staat in Lukas 9 vs. 26.

HOOGENBIRK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

HAARLEM, 17 April 1894.

Mijnheer de Redacteur!

Nu de bespreking der vijfde bede van het »Onze Vader» ten einde is, zij het mij vergund een plaats te mogen ontvangen voor een paar vragen.

Volgens de verklaring van den Catechismus zou de Heere aan Zijn discipelen met deze bede ook geleerd hebben, dat zij tot hun dood toe vergiffenis nodig hebben ook voor »de boosheid, die ons altijd aanhangt.» Hieronder moeten we toch zeker verstaan, wat de Schrift en ook de Catechismus in zijn laatste afdeeling »het vleesch» noemt. Nu staat het, op grond van het getuigenis der Schrift, vast, dat deze »boosheid» den gondaar schuldig stelt voor God. Immers noemt zij »het bedenken des vleesches» »vijandschap tegen God» (Rom. VIII: 7) en in de eerste bekeering, wanneer een zondaar zich naar den eijch van het Werkverbond moet oordeelen, zal hij dit dan ook erkennen. Maar nu leert immers de Schrift, dat een geloovige tot zijn dood toe dit »vleesch» moet bij zich houden, omdat het aldus Gods wil is. En hieruit zou immers volgen, dat een gebed om vergeffenis met Gods genade geopenbaard wil. En de reden daarvoor is m. i. deze, dat de Heere Zijn geloovigen hier op aarde houdt ten dienste van Zijn Koninkrijk, dat hier op aarde een leven zonder lijden of strijd openbaar is, en dat het strijden zou met Gods gerechtigheid een zondelooze menschen lijden of smart, op wat wij ook te doen ervaren. Maar als het nu Gods genade geopenbaard wil is, dat Zijn kind tot den dood toe met het vleesch zal behoeft blijven, dan kan dit toch niet als schuld aan aangerekend worden, wijl gehooraamheid aan Gods genade geopenbaard wil niet zonde kan zijn. B. v. God verbiedt den doodslag, en toch is de Overheid schuldig, die den moordenaar niet met den dood straft. En dit laatste heeft alleen zijn grond in Gods ordinantie, dat »wie des menschen bloed vergiet, zijn bloed door den mensch zal vergoten worden», dat »de Overheid

het zwaard draagt, tot straf dergenen die kwaad doen», en vinden iemand met het zwaard zal doodden, die moet ook zelf met het zwaard gedood worden» (Gen. IX: 6, Rom. XIII: 4 en Openb. XIII: 10) Hetzelfde gebod verbiedt om iemand te slaan, en toch werd ten tijde van Ahab een man met den dood gestraft, omdat hij weigerde op Gods last een van de zonen der profeten te slaan (1 Kon. XX: 35 en 36) Hieruit blijkt dus, dat onderwerping aan Gods genade geopenbaard wil nooit schuldig kan stellen. Ook verdient het onze aandacht, dat de heilige Paulus in Romeinen VII wel bitterlijk klaagt over zijn verdorvenheid, maar met geen woord te kennen geeft, dat hij zich deswege schuldig voelt voor God; omdat hij die verdorvenheid als een vijandin beschouwt, waar hij naar zijn innerlijkte wezen vlak tegenover staat. En be-riep iemand zich hier tegen op Psalm I, dan zij opgemerkt, dat David spreekt uit het gevoel van een hege dubbele zonde, terwijl Paulus een tegenstrijdigen toestand beschrijft, dien hij in zich zelf waarnaam. Tusschen beide bestaat dus een niet onbelangrijk verschil, waar ook door U op gewezen is, jaren geleden, in een Uwer artikelen over de »Volmaaktbaarheid».

Een tweede modelijkheid, die hiermede in verband staat, is deze: Of Gods eischen in het Genadeverbond aan den geloovige de blofsten van dat verbond dekken. M. a. w. of God niets meer eischt, dan Hij geeft. In den regel, vergis ik mij niet, krijgen we deze voorstelling, dat een geloovige uit dankbaarheid Gods wet volkomen moet gehoorzamen, en toch in dien eisch te kort komt. Het zeggen toch, dat Gods kind de wet volkomen kan doen, als het maar aldoor geloof, neemt de modelijkheid niet weg, tenzij men de geloofsvoetening, echt Pelagisch en Arminiaansch, in den macht van den geloovige zelf stelt, in lijnrechten strijd met het woord van den Christus: »Zonder Mij kunt gij niets doen» (Joh. XV: 5). Hieruit zou dus volgen, of dat God in Zijn Verbond alle genade heeft toegezegd, die tot aulk een volkomen gehooraamheid noodig is, of dat Hij geen meerderere gehooraamheid eischt, dan waartoe Hij zelf genade schonk, of dat Hij een volkomen gehooraamheid eischt, maar de daarvoor noodige genade onthoudt. Het eerste kan niet, wijl dan de geloovige nooit zou zondigen, omdat Gods belofte onvoorwaardelijk en Zijne genade onondersteldelijk is. Het tweede wordt gedrukt door het bezwaar, dat dan de geloovige geen schuld zou hebben wijl hij toch niets minder deed dan waartoe de Heere hem genade schonk. De voorstelling toch, alsof God de Heere den Zijnen genade geopenbaard schonk om volkomen gehooraam te zijn, en zij die volkomen gehooraamheid niet betoonen, strijdt met de belijdenis van een onondersteldelijke genade, en heeft tegen zich, dat er dan een oorzak moet zijn, waarom de geloovige in gebreke blijft. En tegen die oorzak schonk God hem dan geen genade. Want schuldig is de mensch alleen, als hij niet voldoet aan Gods eisch. Het zeggen van den Catechismus, dat »God den mensch zoo geschapen heeft, dat hij dat kon doen, maar zich door moedwillige ongehooraamheid van deze gaven heeft beroofd» (Antw. 9), geldt hier tegen niet. Voorziet wordt daar de staat van den mensch in het werkverbond, niet in het genadeverbond besproken. Ten tweede wordt in de wedergeboorte en bekeering de zonde niet weggenomen uit onze natuur, en staan wij dus in dit opzicht ons leven lang achter bij Adam in den staat der rechtvaardigheid. En ten derde kan er van »moedwillige ongehooraamheid» bij den geloovige geen sprake zijn. Ook ons Doopsformulier kent alleen een »uitvreesheid in zonden vallen». En zoo schijnt alleen het derde standpunt over te blijven, nl. dat God van Zijn verlossing wel een volmaakte volbrenging Zijner wet eischt, maar hun niet al de genade schenkt, die zij daarvoor noodig hebben. Toch doet deze voorstelling de bedenking rijzen, dat zij den geloovige, die het ernstig opneemt, moedeloos maakt. Als ik toch vooruit weet: Zoover kom ik in dit leven nooit, en elk oogenblik wordt mij de eisch voorgehouden: Zoover moet ge zijn, en dat wel onafgebroken, dan is de verzuchting schier niet te weren, dat het eigenlijk een onmogelijke werk is, dat van ons geëischt wordt. En wijl nu de behandeling van de leer der waarheid m. i. ook medebrengt, dat de praktische vragen van het leven ook besproken worden, wenschte ik dat deze vragen enige beantwoording in Uw blad mochten vinden.

U dankzeggende voor de plaatsing van dit schrijven, teken ik mij

Met achting,

Uw Hooggeacht. dienaar

G. MITO.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Zeist B. Dr. A. G. Honig te Oudshoorn. — Nieuwendam (N.H.). J. Sybrandi te »Gravendeel». — Emmen, J. A. de Bruijn te Nijmegen. — Ridderkerk, W. Verheul, cand. aan de Vrije Universiteit. — Dussen, H. Vissink te Gamenen. — Oenkerk (Fr.) A. Rispens te Hijn.

BEDANKT: Serooskerke B. G. Vlug te Barendrecht. — Ond. Schoonebeek, T. Bouma te Doorn. — Nunspeet, S. Oulkerk te Zalk en Veenendaal.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Heukelum, G. R. Fijnvandaat Gr. te Nieuwerkerk (Zeeland). — Hoogland, J. Barbas Jr. te Schaarsbergen. — Domburg, Nieuw-Stradskanaal, Lollum, Alkmar, Terkaple Waaxens en Bovenstille, L. H. K. Bleeker, cand. te Wierum. — Wierum, L. H. F. Crentberg te Pernis. — Hei- en Boicop, W. M. Zijlstra te De Vuursche. — Oppeken en Heeselt, J. J. de Kat Angelino te Dell. — Hoonaar, J. G. Huisman te Giesendam. — Oldenhoorn, Bollestein te Putten (Veluwe). — Utrecht, J. H. Gunning J.H. te Leiden. — Wateringen, P. Burdett te Krimpen aan de Lek. — Wijngaarden, W. Timmermans Paquy te Hoogerstijl. — Zoutelande, P. de Buck te Oost-Kapelle. — Bredervoort (toez.), B. W. Aalders, cand. te Amsterdam.

AANGENOMEN: Schiermonnikoog, L. A. Bahler, cand.

BEDANKT: Kootwijk, W. J. M. Engelberts, cand. te Hadel. — Batensburg, H. C. Spekman te De Wijk en IJhorst. — Oostvoorne, J. W. E. van Loon, cand. — Bilja, E. M. van Hienrick te Kapelle (Zuid-Bevel). — Ransp, en Aalten, H. J. Roosbeek te Vark. — Elbergen, A. Tap te Gamenen. — Poppinga, T. S. van der Leij Wa. te Tjallebert. — Hoedekenskerke, A. Veenhuijsen te Nederhorst den Berg.

Advertentien.

Heden werden wij diep bedroefd door het zeer smartelijk verlies van onzen geliefden Echtgenoot en Zoon,

ALBERTUS KOLKMAN,

in den nog jeugdigen leeftijd van 27 jaren, ons nalatende een lief zoonje van 2 jaar. »Doodarm en vele zonden», dit beled hij van zich zelf, doch Jezus nam ze van hem over, en zoo had hij vrede gevonden in Hem.

Dat hij dien vrede nu ten volle geniet, strekke ons mede tot stille berusting!

ALEIDA KOLKMAN,

geb. ESSELENK.

J. H. KOLKMAN.

Getelaar, 27 April 1894.

Eenige algemeene kennisgeving.

Heden overleed, na een langdurige ziekte, doch nog zeer onverwacht, mijn geliefde Echtgenoot,

AALTJE GROOTHUIS,

in den ouderdom van 58 jaren en 7 maanden.

Namens mij en kinderen,

R. P. v. t. HOF BOERMA, Boekh.

Groningen, 26 April 1894.

Christelijk Instituut voor Jongens, te Nieuwe-Pekela.

In een gezonde streek aan de Stoomtram gelegen. In- en Externaat. Onderwijs in de drie moderne talen, voornamelijk met het oog op de behoeften van den handel. Opleiding voor EXAMENS.

PROSPECTUSSEN op aanvraag bij

het Hoofd der Inrichting,

E. UBELS.

Vrije Universiteit.

Wel worden ons nog telkens bij verrassing giften voor het Studiefonds gezonden, waarvoor wij een erkentelijk hart houden, want elke gift der liefde is een onverdiende verrassing, waarop wij niet de minste aanspraak mogen maken. Maar naar den nood en de behoeften, waarin wij verkeerden, is de ondersteuning, die wij ontvangen, bij lange niet geveerdigd; zoodat wij vreezen, indien het niet anders, niet beter, niet veel beter wordt, dat de tijd niet verre meer af is, dat wij met onze ondersteuning zullen moeten ophouden. Hoe jammer, ja schier noodlottig dit zijn zou, zullen wij nu niet trachten nogmaals, voor de honderste maal, duidelijk te maken. Ons dunkt, onze vrienden moeten dit zelf genoegzaam beseffen. Maar laat er dan eens weer menige sprekende getuigenis uitgaan, dat dit zoo niet mag noch zal komen. En dat veeleer, toen het tot het ultieme scheen te moeten komen, door de goede gunst van onzen God, er eens gehele omwenteling geschiedde; zoodat wij ons van de schuld der liefde, die wij in Gods naam op ons hebben genomen, weer behoort zullen mogen kwijten.

Die schuld mag in ieder geval niet onvoldaan blijven. Tot nog toe hebben H.H. Directeuren daarvoor willen zorgen. Doch bij toenemende behoefte voor het onderwijs enz., achten zij zich niet verantwoord daarmede voort te gaan. Zij hebben daarom reeds in beginsel besloten om niet langer in het tekort van het Studiefonds te voorzien. Zoodoende zou het suppleren van het tekort moeten komen voor rekening van den administrateur van het Studiefonds; doch gij gevoelt, dat dit niet van hem gevraagd, noch gevergd mag worden. En daarom nog eens, het moet en het zal anders, beter, veel beter worden; anders zou er voor onze stichting al te groote schade en ongerief komen. En dit mogen wij om den smaad onzer tegenstanders, en bovenal om de eere Gods, niet gedogen.

Moge deze noodkreet een goeden en ruimen ingang vinden in veler hart en toegenegenheid. Wij willen daartoe den moed nog hoog houden.

DE HARTOG.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie: door den heer G. van Velzen te Ede f 119; door den heer H. Rolman te Bodegraven f 5; door Ds. F. Fortuin te Hilversum f 172.25; door Ds. A. J. Tenkink te Vorden f 10;

Aan collecten: (voor de Theol. fac.) van de Gereel. Kerk te Tholen B (1/2 coll.) f 3.50; van idem te Wormerveer f 6.25; van idem te Slotweg f 2; van idem te Zaandam B f 8.60; van idem te Nieuwkoop f 8; van idem te Baarland f 6.25; van idem te Wollersdijk f 10; van idem te Kruiningen f 10.80; van idem te Blesdijke f 5.84; van idem te Heinkensand f 6.20; van idem te Goes f 11.77; van idem te Bergentheim f 4.20; van idem te Tjerkwerd f 5.10; Aan Schenkingen: door den heer T. Luitjendijk te Zuidland f 1.75; door den heer J. J. Beukenkamp Jr. te Gerkesklooster, van J. P. f 2, van Wed. v. d. W. f 2, samen f 4; door den heer K. Dingemans Az. te Grijskerke, gevonden in de collecte f 3; door den heer J. C. Punt te Klundert, gevonden in de collecte f 2.50;

door D. J. Hanla van de Halvestuiversver. te Oosterbierum f 5.

Voor de Medische faculteit: Door Ds. H. Elffers te Wolfertdijk, gevonden in de collecte f 2.50, door Ds. J. Hanla van de Halvestuiversver. te Oosterbierum f 5.

Voor het Hospitium:

Van de Halvestuiversver. te Oosterbierum f 5.

Voor het Studiefonds:

Door Prof. Dr. A. H. de Hartog ontvangen: door P. A. Ponsen te Dordrecht, van de Halve St. Ver. f 11.45; van Mej. B. v. Z. te L. f 10; van de Gereel. Jong. Ver. Pred. 12: 12 te Gr. 1ste kw. '94 f 16; van de Halvest. ver. Bidt en Werkt te Middelburg f 50; voor de Bibliotheek, een collecte boeken van wijlen den heer W. P. W. van Kluijve.

S. J. SEEFAT,

Pensioenmeester.

Hilversum.

UITGAVE VAN HOVEKER & ZOON, te AMSTERDAM:

GEDICHTEN

van

J. A. WORMSER.

Prijs f 1.25. In stempelp. f 1.90.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co., DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde OUPONS, Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Het werk van den Heiligen Geest.

Deel I. Voor de kerk in haar geheel.

Deel II en III. Voor de enkele personen.

In fraaie stempelp. f 8.90; ingen. f 17.50;

Afsonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.

Dagen van Goede Boodschap.

I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Oud- en Nieuwjaar.

Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempelp. f 5.60, in vier deelen ingenaaid f 3.60. Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. a f 1.75 ing. a f 1.20.

Gomer voor den Sabbath.

Meditatiën over en voor den Sabbath.

In stempelp. f 2.40; ingenaaid f 1.90.

Tractaat van den Sabbath.

Historische dogmatische studie.

Prijs f 1.80. Gebonden f 2.10.

Voor een Distel een Mirt.

Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Heiligheden en het toegaan tot het Heilig Avondmaal.

Ingen. f 1.80. In stempelp. f 2.30.

De druk (Volksuitgave.)

f 0.60, 25 Ex. f 12.50, 50 Ex. f 22.50.

De Vleeshwording des Woords.

Prijs f 1.90. Gebonden f 2.40.

Tractaat

van de Reformatie der Kerken.

Aan de zonen der Reformatie hier te lande aangeboden op Luthers vierde eeuwfeest.

Prijs f 2.50.

De twaalf Patriarchen.

Bijbelsche Karakterstudien. Prijs net ingebonden f 1.—, ingenaaid f 0.75.

Bij HOVEKER & ZOON, te Amsterdam, verscheen:

ALLERLEI VOOR ALLEN.

PROZA en POËZIE

DOOR

A. J. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs f 0.50.

De Bureaux van

DE STANDAARD en DE HERAUT

ZIJN VERPLAATST

NAAR

N. Z. VOORBURGWAL No. 44,

hoek KORTE KOLKSTEEG.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONEN.

G. F. JURJAANZ, Orgelmaker.
Amerik. Orgelhandel,
Haarlemmerdijk 88, Amsterdam.
Steeds voorhanden uitgebreide sortering, van de volsteedte fabrieken.
Directe aanvoer. Langste Prijzen.
VRAAG CATALOGUS.
Engros en Détail.

GOLDSCHMEDING's
Amerikaansche Orgels,
worden bij toewijding gevraagd. Men bezichtige de uitgebreide sortering of vrage Catalogi en conditie.
Prijzen van f 60, f 70, f 80, f 100, enz. enz.
WARMOESSTRAAT N°. 141, AMSTERDAM.

Dit bl.
Bijdra
van d
teetie
Inz
kunne

Een tu

Weer
stern
onzer
h
vraag
aarde
wa
een tem
wil zij.
Pinkst
nisfeest
noemt:
elken ja
heugenis,
den tiend
een van
schied.
Niet
het toen
enkel op
Veeleer
daden de
te maken
Gemeente
pertheid
na ligt, e
lijk hoog
Heiligen
dat ge v
oort uw
niet het
Geestes»
Want
is en bli
genade,
len tot
school n
talen. D
schijnse
verzelde
zaak, het
ren maak
als van
weldig g
feit, dat
en nu in
om eeuw
wonen.
Van d
mensch
de Heere
het stof
inblies d
eerst de
Welnu,
zeggen,
en zijn
Lichaam
Hoofd is
Lichaam
alzo e
een wo
Zoo b
schepping
terien, d
Zoonin
eerst het
pas Adan
er zijn w
grijpt iem

In het
Poitou (ot
deeld in C
de land v
Asprenont
Hier is
len verha
hebben, v
zen van
ren heeft
eene vers
had en d
kwam zel
der dat i
vervolging
men hem
woonde e
mocht di
zich met
ontvangen
huis aan
Nauwel
hings, ve
op een Z
te zoeken
hij hem
moeilijk
met hent